

Bulutong-tubig (varicella)

Ano ang bulutong-tubig?

Ang bulutong-tubig ay isang nakakahawang sakit na dulot ng varicella-zoster virus. Ang parehong virus na nagdudulot ng bulutong-tubig ay nagdudulot din ng shingles (herpes zoster). Matapos gumaling ang isang tao mula sa bulutong-tubig, ang virus ay nananatili sa katawan sa isang hindi aktibong estado. Para sa mga kadahilanang hindi lubos na nalalaman, ang virus ay maaaring muling buhayin pagkaraan ng ilang taon na nagiging sanhi ng mga shingles.

Sino ang nagkakaroon ng chickenpox?

Sa Estados Unidos, karamihan sa mga kaso ay nangyayari sa mga bata, mga batang nasa paaralan. Gayunpaman, ang panganib ng bulutong-tubig ay mababa sa mga taong nakatanggap ng dalawang dosis ng bakuna. Ang nakaraang impeksyon na may bulutong-tubig ay kadalasang nagiging immune sa isang tao; Ang pangalawang paglitaw ng bulutong-tubig ay hindi karaniwan ngunit maaaring mangyari, lalo na sa mga taong immunocompromised.

Ano ang mga sintomas ng bulutong-tubig?

Kabilang sa mga unang sintomas ang biglaang pagsisimula ng lagnat, pananakit ng ulo, at pagkapagod. Isang makati, parang paltos na pantal, kadalasang nagsisimula sa mukha, dibdib, o likod, at kasunod pagkatapos ng 1-2 araw. Ang pantal pagkatapos ay kumakalat sa iba pang bahagi ng katawan, at ang mga bagong paltos ay patuloy na lumilitaw sa loob ng mga 3-4 na araw.

Sa pangkalahatan, sa loob ng isang linggo, ang mga paltos ay natutuyo at ang mga langib ay nabubuo at nalalagas.

Gaano kabilis lalabas ang mga sintomas pagkatapos ng pagkakalantad?

Karaniwang lumilitaw ang mga sintomas sa loob ng 14 na araw pagkatapos ng pagkakalantad, ngunit maaaring mangyari anumang oras mula 10-21 araw pagkatapos ng pagkakalantad.

Paano kumakalat ang bulutong-tubig?

Ang varicella-zoster virus ay kumakalat sa hangin kapag ang isang taong may bulutong-tubig ay umuubo o bumahing. Ang virus ay kumakalat din sa pamamagitan ng direktang kontak sa alinman sa bulutong-tubig o shingles rash bago magkaroon ng scab. Ang isa pang paraan upang makuha ng bulutong-tubig ay sa pamamagitan ng paghawak ng mga bagay na nadudumihan ng mga sugat ng bulutong-tubig ng taong may impeksyon, tulad ng sa takip ng kama.

Gaano katagal maaaring magdala ng bulutong-tubig ang isang taong may impeksyon?

Ang isang tao ay nakakahawa mula 1-2 araw bago lumitaw ang pantal, at hanggang 5 araw pagkatapos magsimula ang pantal o hanggang sa magkaroon ng scab sa ibabaw nito. Kapag nabuo na ang mga scab sa buong pantal, hindi na makakalat ang isang tao ng sakit.

Ano ang mga komplikasyon na nauugnay sa bulutong-tubig?

Ang bulutong-tubig ay karaniwang banayad, ngunit maaaring mangyari ang mga komplikasyon. Ang pinakakaraniwang komplikasyon ay pagkakaroon ng impeksiyon sa bakterya sa balat at pulmonya. Hindi gaanong karaniwan, ngunit malala, ang mga komplikasyon ay kinabibilangan ng pamamaga ng utak (encephalitis), meningitis, at Reye syndrome (halos eksklusibo sa mga batang umiinom ng aspirin). Ang ilang mga grupo (hal., mga buntis na kababaihan, bagong silang, immunocompromised na tao, at matatanda) ay nasa mas mataas na panganib para sa mga komplikasyon.

Ano ang gamot para sa bulutong-tubig?

Sa malusog na mga bata, ang bulutong-tubig ay karaniwang isang banayad na sakit; ang paggamot ay nakadirekta sa pagbawas ng kakulangan sa ginhawa. Ang mga batang may bulutong-tubig ay hindi dapat tumanggap ng aspirin dahil sa posibilidad na magdulot ito ng Reye syndrome. Mayroong mga antiviral na gamot ngunit kadalasan ay hindi kinakailangan.

Ang mga taong may bulutong-tubig ay dapat manatili sa bahay, at malayo sa ibang mga tao, hanggang sa ang lahat ng mga sugat ay matuyo.

Paano maiiwasan ang bulutong-tubig?

Mayroong bakuna upang maprotektahan laban sa bulutong-tubig. Dalawang dosis ang inirerekomenda. Ang unang dosis ay dapat ibigay sa edad na 12 hanggang 15 buwan, at ang pangalawang dosis ay dapat ibigay bago pumasok ang isang bata sa kindergarten (4-6 taong gulang). Ang Varicella zoster immune globulin (VariZIG) ay maaari ring ibigay sa mga taong may mataas na panganib (hal., mga bagong silang) kung sila ay nalantad sa bulutong-tubig upang mabawasan ang kalubhaan ng sakit.

Paano ako makakakuha ng karagdagang impormasyon tungkol sa bulutong-tubig?

- Kung mayroon kang mga alalahanin tungkol sa bulutong-tubig, makipag-ugnayan sa iyong tagapagbigay ng pangangalagang pangkalusugan.
- Tawagan ang iyong lokal na departamento ng kalusugan. Ang isang direktoryo ng mga lokal na departamento ng kalusugan ay matatagpuan sa <http://www.vdh.virginia.gov/local-health-districts/>.
- Bisitahin ang website ng Centers for Disease Control and Prevention sa <http://www.cdc.gov/chickenpox/>.